

DOI 10.36074/logos-04.07.2025.007

ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ КРАЇН РВЕП

Радзієвська Світлана Олександрівна¹

1. Доцент

Державне некомерційне підприємство

«Державний університет «Київський авіаційний інститут», УКРАЇНА

ORCID ID: 0000-0002-3680-7952

Анотація. Представлено динаміку ВВП, сукупного обсягу експорту та імпорту товарів і послуг держав-учасниць Регіонального Всеохоплюючого Економічного Партнерства (РВЕП), а також проаналізовано динаміку частки торгівлі у ВВП країн РВЕП, динаміку частки експорту у ВВП країн РВЕП і динаміку частки імпорту у ВВП країн РВЕП протягом 2015-2023 років. Інформаційну базу роботи становлять офіційні публікації ЮНКТАД.

Мета статті – проаналізувати обрані показники розвитку зовнішньої торгівлі країн РВЕП протягом 2015–2023 років.

У табл. 1 подано динаміку номінального валового внутрішнього продукту (ВВП)* країн РВЕП протягом 2015-2023 років.

Таблиця 1

Динаміка номінального ВВП* країн РВЕП, млн дол. США, 2015-2023

	КНР	Японія	Австралія	Південна Корея	Індонезія	Таїланд
2015	11'156'254	4'079'074	1'276'180	1'356'669	877'642	391'230
2018	13'605'485	4'935'519	1'439'851	1'619'952	1'041'776	504'880
2019	14'279'966	5'117'994	1'379'624	1'651'223	1'119'100	543'977
2020	14'687'744	5'048'790	1'437'563	1'644'313	1'059'055	500'457
2021	17'820'459	5'005'537	1'752'688	1'818'432	1'186'505	505'568
2022	17'963'171	4'232'174	1'776'577	1'673'917	1'319'100	495'341
2023	17'769'085	4'188'121	1'787'281	1'713'568	1'370'639	517'484

ABSCHNITT 5.
INTERNATIONALE BEZIEHUNGEN

Продовження табл. 1

	Республіка Сінгапур	Філіппіни	В'єтнам	Малайзія	Нова Зеландія	М'янма
2015	287'919	298'191	194'819	293'727	171'277	63'307
2018	347'334	330'831	244'502	354'280	204'551	70'035
2019	376'837	376'823	334'365	365'178	212'958	71'802
2020	348'392	361'751	346'616	337'339	212'401	79'970
2021	423'797	394'087	366'138	372'981	253'227	71'683
2022	466'789	404'284	408'802	406'306	245'845	65'212
2023	468'641	436'168	425'701	415'707	253'217	72'329

Закінчення табл. 1

	Камбоджа	Лаос	Brunei Darussalam	РВЕП	Світ
2015	18'053	12'523	15'620	20'492'485	74'753'058
2018	24'391	18'175	14'073	24'755'635	85'304'000
2019	27'098	18'741	13'469	25'889'155	87'741'201
2020	25'873	19'116	12'006	26'121'386	85'483'570
2021	26'961	19'074	14'006	30'031'143	97'329'051
2022	29'505	15'363	16'682	29'519'068	100'834'796
2023	32'008	15'703	15'020	29'480'672	105'022'738

Джерело: розраховано автором за: [1,2].

*Gross domestic product: US\$ at current prices. Last updated 29 Oct. 2024.

Детальний аналіз динаміки ВВП обраних країн міститься у попередній публікації [3].

У контексті даного дослідження необхідно відзначити, що експорт, імпорт і зовнішньоторговельний оборот товарів та послуг певної країни або групи країн належать до основних **показників обсягу зовнішньої торгівлі** товарами та послугами держави або об'єднання країн.

Таким чином, у табл. 2 представлено результати розрахунків динаміки загального обсягу зовнішньоторговельного обороту (сукупного обсягу експорту та імпорту товарів і послуг) країн РВЕП протягом 2015-2023 років.

Таблиця 2

Динаміка сукупного обсягу експорту та імпорту товарів* і послуг** країн РВЕП, млн дол. США, 2015-2023

	КНР	Японія	Південна Корея	Республіка Сінгапур	Австралія	В'єтнам
2015	4'712'336	1'611'247	1'174'716	930'331	500'604	354'911
2018	5'414'324	1'878'684	1'360'925	1'154'805	633'506	511'705
2019	5'361'715	1'855'449	1'280'099	1'182'472	634'863	553'856
2020	5'309'155	1'644'319	1'173'993	1'119'428	551'374	569'960
2021	6'873'740	1'905'328	1'504'677	1'393'234	692'157	690'591
2022	7'198'783	2'024'994	1'680'865	1'622'944	839'917	771'391
2023	6'868'936	1'935'708	1'545'198	1'523'250	816'194	728'211

Продовження табл. 2

	Таїланд	Малайзія	Індонезія	Філіппіни	Нова Зеландія	Камбоджа
2015	528'451	450'718	345'252	180'892	96'902	31'985
2018	640'525	549'248	431'888	251'263	114'101	41'197
2019	620'562	527'993	409'883	253'325	115'577	44'780
2020	514'923	479'519	344'715	204'199	99'475	40'138
2021	622'200	595'334	468'392	252'105	118'219	48'478
2022	692'019	723'979	595'799	291'145	127'895	57'349
2023	695'750	673'447	565'384	284'783	124'128	54'914

Закінчення табл. 2

	М'янма	Бруней	Лаос	РВВП	Світ
2015	34'752	12'384	9'378	10'974'859	42'714'318
2018	45'340	12'893	13'534	13'053'938	50'695'776
2019	47'400	14'566	14'441	12'916'981	50'641'564
2020	42'134	13'507	12'276	12'119'115	45'718'615
2021	33'689	20'704	14'347	15'233'195	57'054'248
2022	39'250	24'826	16'376	16'707'532	64'617'310
2023	34'920	20'707	18'024	15'889'554	63'322'487

Джерело: розраховано автором за: [1,2].

*Merchandise trade: the value of total merchandise exports and imports, expressed in United States dollars at current prices. Last updated 10 Oct. 2024.

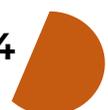
**Services (BPM6): Exports and imports by service-category, trade-partner, World, annual statistics on international trade in services of individual economies. US\$ at current prices. Last updated 29 Jul. 2024

Варто наголосити, що співвідношення обсягів як зовнішньоторговельного обороту товарів та послуг, або лише експорту товарів та послуг, чи тільки імпорту товарів та послуг до ВВП країни належать до низки основних показників інтенсивності зовнішньої торгівлі товарами та послугами цієї країни із іншими державами у світовому господарстві.

Констатуємо, що **показник інтенсивності зовнішньої торгівлі** (експорт та імпорт до ВВП) вказує на *рівень торговельної відкритості* економіки країни та є одним із найважливіших індикаторів, який використовується для аналізу ступеня інтеграції держави у світовий економічний простір, рівня її залежності від зовнішньої торгівлі у цілому.

Частка торгівлі у ВВП дозволяє виявити рівень взаємодії та взаємозалежності економіки певної держави з іншими країнами у світовій економіці. Формула для розрахунку рівня відкритості:

$$\text{Відкритість економіки} = (\text{Експорт} + \text{Імпорт}) / \text{ВВП} * 100\%$$

ABSCHNITT 5. INTERNATIONALE BEZIEHUNGEN

Як бачимо, **рівень відкритості економіки** визначається як відношення обсягу зовнішньої торгівлі (експорту та імпорту товарів і послуг) до ВВП країни. Підкреслимо, що вищезазначений показник є одним із ключових серед індикаторів розвитку зовнішньої торгівлі країни: він сприяє визначенню залежності економіки від зовнішньої торгівлі й певною мірою свідчить про конкурентоспроможність держави на світовому ринку, оскільки вказує на частку сукупного обсягу експорту й імпорту країни у загальному обсязі виробництва товарів і послуг цієї країни.

Дані табл. 3. демонструють динаміку співвідношення сукупного обсягу експорту та імпорту товарів і послуг до ВВП країн РВЕП протягом проаналізованого проміжку часу. Результати розрахунків засвідчують, що **зовнішньоторговельний оборот 7 країн-учасниць РВЕП становить понад 100% ВВП**. Очевидно, що найбільш інтегрованою у світову економіку є **Республіка Сінгапур**, рівень відкритості економіки якої є значно вищим (323,12% у 2015 р. та 325,04% у 2023 р.) порівняно із рівнем економіки **Камбоджи** (177,17% у 2015 р. та 171,56% у 2023 р.) та **В'єтнаму** (182,17% у 2015 р. та 171,06% у 2023 р.) відповідно (табл. 3). Слід пригадати, що економіка Сінгапуру є однією із найбільш відкритих у світі поряд із економіками Люксембургу та Гонконгу.

Економіка **Малайзії** також має дуже високий рівень відкритості: 153,45% у 2015 р. та 162,00% у 2023 році. Співвідношення обсягів експорту та імпорту товарів і послуг та ВВП **Таїланду** становить стабільно понад 100% ВВП протягом обраного для дослідження періоду.

Водночас деякі країни РВЕП не лише беруть активну участь у міжнародній торгівлі, але й **підвищують ступінь відкритості**, наприклад: **Бруней** (79,28% у 2015 р. та 137,86% у 2023 р.); **Лаос** (74,89% у 2015 р. та 114,78% у 2023 р.).

Відкритими можна вважати також економіки М'янми (54,89% у 2015 р. та 48,28% у 2023 р.); Нової Зеландії (56,58% у 2015 р. та 49,02% у 2023 р.); Філіппін (60,66% у 2015 р. та 65,29% у 2023 р.); Південної Кореї (86,59% у 2015 р. та 90,17% у 2023 р. відповідно).

У науковій літературі відзначається, що рівень відкритості 45% є прийнятним, оскільки він відображає достатньо активну участь країни у світогосподарських процесах.

Необхідно звернути увагу, що серед країн РВЕП **найменш інтегрованою у світове господарство економікою, яка намагається підвищити рівень закритості, є КНР** (тренд: $y = -0.3271x + 40,316$). Приблизно порівняний із Китаєм ступінь відкритості мають економіки Індонезії (39,34% у 2015 р. та 41,25% у 2023 р.); Австралії (39,23% у 2015 р. та 45,67% у 2023 р.); Японії (39,50% у 2015 р. та 46,22% у 2023 р.) відповідно.

Таблиця 3

**Динаміка частки торгівлі (експорт та імпорт товарів і послуг)
у ВВП країн РВЕП, %, 2015-2023**

	Республіка Сінгапур	Камбоджа	В'єтнам	Малайзія
2015	323.12	177.17	182.17	153.45
2018	332.48	168.90	209.28	155.03
2019	313.79	165.25	165.64	144.59
2020	321.31	155.13	164.44	142.15
2021	328.75	179.81	188.61	159.62
2022	347.68	194.37	188.70	178.19
2023	325.04	171.56	171.06	162.00

Продовження табл. 3

	Бруней	Таїланд	Лаос	Південна Корея	Філіппіни
2015	79.28	135.07	74.89	86.59	60.66
2018	91.62	126.87	74.46	84.01	75.95
2019	108.14	114.08	77.056	77.52	67.23
2020	112.50	102.89	64.22	71.40	56.45
2021	147.82	123.07	75.22	82.75	63.97
2022	148.82	139.71	106.59	100.42	72.01
2023	137.86	134.45	114.78	90.17	65.29

Закінчення табл. 3

	Нова Зеландія	М'янма	Японія	Австралія	Індонезія	КНР
2015	56.58	54.89	39.50	39.23	39.34	42.24
2018	55.78	64.74	38.06	44.0	41.46	39.8
2019	54.27	66.02	36.25	46.02	36.63	37.55
2020	46.83	52.69	32.57	38.35	32.55	36.15
2021	46.68	47.0	38.06	39.49	39.48	38.57
2022	52.02	60.19	47.85	47.28	45.17	40.08
2023	49.02	48.28	46.22	45.67	41.25	38.66

Джерело: розраховано автором за результатами, наведеними у табл.1. та табл.2

Варто також виявити експорт або імпорт є важливою складовою розвитку економіки конкретної країни.

Всебічний аналіз експорту держави дозволяє охарактеризувати її участь у міжнародному поділі праці, особливості її спеціалізації тощо.

Динаміку частки експорту у ВВП країн РВЕП протягом 2015-2023 рр. наведено у табл. 4. Як бачимо, наприклад, частка експорту товарів та послуг у ВВП Сінгапуру збільшилася на 1,39% у 2023 р. порівняно з 2015 р. і склала 171,62%; у той час як частка експорту товарів та послуг у ВВП КНР у 2023 р. становила 21,16% і скоротилася на 1,8% порівняно із 2015 роком. Частка експорту товарів та послуг у ВВП В'єтнаму має тенденцію до зниження (тренд: $y = -0.6293x + 93,429$); частка імпорту товарів та послуг у ВВП В'єтнаму характеризується ще більш негативною тенденцією (тренд: $y = -1.2129x + 95,354$).

ABSCHNITT 5.
INTERNATIONALE BEZIEHUNGEN

Таблиця 4

Динаміка частки експорту в ВВП країн РВЕР, %, 2015-2023

	Республіка Сінгапур	В'єтнам	Камбоджа	Малайзія	Бруней
2015	170.23	88.96	90.11	79.91	44.37
2018	171.87	105.43	79.54	81.04	50.84
2019	163.06	84.02	76.71	76.48	56.85
2020	166.23	83.38	73.37	75.97	57.96
2021	174.60	92.75	66.83	85.87	80.23
2022	182.60	94.13	84.02	94.61	86.99
2023	171.62	87.71	86.41	85.52	77.10

Продовження табл. 4

	Таїланд	Лаос	Південна Корея	Філіппіни	Австралія
2015	70.3	28.58	46.04	29.11	18.62
2018	66.76	34.20	43.30	31.73	22.66
2019	60.2	37.05	39.13	29.77	24.75
2020	52.45	33.80	36.62	26.42	20.87
2021	58.83	41.0	42.03	27.45	22.22
2022	65.81	56.00	48.61	29.69	26.13
2023	65.94	61.75	44.12	27.93	24.9

Закінчення табл. 4

	М'янма	Нова Зеландія	Японія	Індонезія	КНР
2015	23.47	28.41	19.3	19.62	22.96
2018	31.43	27.66	18.85	19.98	20.24
2019	35.0	27.07	17.88	17.81	19.49
2020	26.16	23.95	16.06	16.84	19.55
2021	24.22	21.57	18.52	20.55	21.09
2022	30.22	22.95	21.65	23.89	22.37
2023	23.21	22.46	22.06	21.31	21.16

Джерело: розраховано автором за: [1,2].

Динаміку частки імпорту у ВВП країн РВЕР протягом 2015-2023 рр. подано у табл. 5. Питома вага імпорту у ВВП як один із ключових **показників інтенсивності зовнішньої торгівлі** характеризує рівень залежності країни від імпорту товарів і послуг.

Таблиця 5

Динаміка частки імпорту в ВВП країн РВЕР, %, 2015-2023

	Республіка Сінгапур	Камбоджа	В'єтнам	Малайзія	Таїланд
2015	152.9	87.06	93.22	73.54	64.78
2018	160.61	89.36	103.85	74.0	60.11
2019	150.73	88.55	81.63	68.11	53.88
2020	155.09	81.77	81.05	66.18	50.45
2021	154.15	112.97	95.86	73.75	64.24
2022	165.08	110.35	94.56	83.57	73.9
2023	153.41	85.15	83.35	76.48	68.51

Продовження табл. 5

	Бруней	Лаос	Південна Корея	Філіппіни	Нова Зеландія
2015	34.92	46.31	40.55	31.55	28.17
2018	40.77	40.26	40.71	44.22	28.12
2019	51.3	40.01	38.4	37.45	27.2
2020	54.54	30.42	34.78	30.02	22.88
2021	67.59	34.22	40.71	36.52	25.16
2022	61.83	50.59	51.80	42.32	29.07
2023	60.76	53.03	46.06	37.36	26.56

Закінчення табл. 5

	М'янма	Японія	Австралія	Індонезія	КНР
2015	31.43	20.20	20.61	19.72	19.28
2018	33.31	19.22	21.34	21.48	19.56
2019	31.02	18.37	21.27	18.81	18.06
2020	26.52	16.51	17.49	15.71	16.60
2021	22.78	19.55	17.27	18.93	17.48
2022	29.97	26.2	21.15	21.27	17.71
2023	25.06	24.16	20.77	19.94	17.49

Джерело: розраховано автором за: [1,2].

Як бачимо, наприклад, частка імпорту товарів та послуг у ВВП Сінгапуру збільшилася на 0,51% у 2023 р. порівняно з 2015 р. і склала 153,41%; у той час як частка імпорту товарів та послуг у ВВП КНР у 2023 р. становила 17,49% і скоротилася на 1,79% порівняно із 2015 роком.

Позитивно варто оцінити і той факт, що частка експорту товарів та послуг у ВВП Сінгапуру (172%) перевищує частку імпорту товарів та послуг у ВВП Сінгапуру (153%) у 2023 році.

Таким чином, якщо загальна частка торгівлі (експорт та імпорт товарів і послуг) у ВВП КНР у 2015 р. становила 42,24%, то у 2023 р. – показник зменшився до 38,66%, при цьому важливо взяти до уваги, що частка експорту у ВВП КНР стабільно перевищує частку імпорту у ВВП КНР, поступово знижуючи залежність економіки від світових ринків, послаблюючи рівень інтегрованості у світове господарство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] UNCTAD Handbooks of Statistics 2016-2023. Available at: <https://unctad.org/publications>
- [2] UNCTAD Data Hub, Empowering development through data and statistics (2025). Available at: <https://unctadstat.unctad.org>
- [3] Radziyevska S. (2025) The RCEP economies amid global turbulence. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 11 No2. P.251-263. Available at: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2857>